

АНТИЄВРОПЕЙСЬКІ НАРАТИВИ КРЕМЛЯ

мапа інформаційних загроз
для України

ЦЕНТР СТРАТЕГІЧНИХ
КОМУНІКАЦІЙ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
БЕЗПЕКИ

ВСТУП

Шлях України до членства у Європейському Союзі був довгим і драматичним. Під час Помаранчевої революції 2004 року, а також під час Революції Гідності 2013-2014 років українське суспільство захистило свій європейський вибір, відкинувши перспективу членства у москвоцентричних об'єднаннях. Під час збройного протистояння російській агресії, яке триває вже одинадцятий рік, Україна також захищає своє право обирати власний вектор розвитку.

Вже під час війни, у 2014 році, було підписано Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. У 2019 році стратегічний курс України на набуття повноправного членства у ЄС і НАТО було зафіксовано у Конституції. У 2022 році, під час повномасштабної агресії Росії, Україна отримала статус кандидата на членство в ЄС і розпочала інтенсивну роботу над виконанням рекомендацій Єврокомісії. У грудні 2023 року Європейська Рада ухвалила рішення про відкриття переговорів з Україною.

Попри те, що шлях України до ЄС є незворотним, Росія впродовж десятиліть докладала величезних зусиль для того, щоб змінити це. Для цього Москва широко використовувала корупцію, економічний шантаж, політичний тиск, а зрештою перейшла до силового втручання. Впродовж десятиліть Росія здійснює агресивні інформаційні маніпуляції і втручання (FIMI), спрямовані на те, щоб підірвати впевненість українців в тому, що європейський вибір є правильним. Особливо інтенсивною антиєвропейська пропаганда стала під час повномасштабної війни.

Це дослідження присвячене аналізу основних наративів, які Росія використовує в рамках FIMI-втручань, спрямованих проти України і українців. Чим ближчою буде Україна до набуття членства у ЄС, тим інтенсивнішими будуть ці атаки. Найбільш імовірно, що вони не припиняться навіть після того, як Україна стане повноправним членом ЄС. Тому сьогодні дуже важливо відстежувати російські FIMI-втручання і мати чітке уявлення, якою є мапа інформаційних загроз.

РЕЗЮМЕ

У дослідженні сформульовано та проаналізовано зміст п'яти ключових антиєвропейських наративів, які застосовуються у російських FIMI-втручаннях в українське медіаполе. Метою цих наративів є формування та посилення антиєвропейських настроїв та негативних упереджень щодо європейських країн та ЄС в цілому. Доведено, що ці наративи є складовою офіційної риторики російської влади. В рамках дослідження аналізувалися FIMI, що проводилися з 1 січня по 15 квітня 2025 року. Для аналізу медіаполя було використано моніторингові платформи, зокрема, Osavul.

АНАЛІЗ НАРАТИВІВ І ФІМІ-ВТРУЧАНЬ

1. НАРАТИВ «УКРАЇНА – МАРІОНЕТКА В РУКАХ ЗАХОДУ»

Цей наратив оснований на пропагандистському міфі про те, що Україна нібито є не незалежною суверенною державою, а маріонеткою в руках «колективного Заходу», який використовує Україну для створення загроз для Росії.

Витоки цього наративу сягають часів Російської імперії. Його використання режимом Путіна почалося щонайменше з 2007 року, коли на Мюнхенській конференції із безпеки Путін оголосив про свої «претензії» до країн Заходу. Теза про «нелегітимність» керівництва України і її «штучне» походження стала важливою складовою цього наративу під час Революції Гідності у 2013-2014 роках, а також після початку збройної агресії РФ проти України в 2014 році. Під час повномасштабного вторгнення в Україну цей наратив став одним з ключових в системі російської ідеології та пропаганди.

Цей наратив існує в різних варіаціях і містить низку субнаративів, зокрема:

- «Україна – це штучна держава, яку створив Ленін»
- «Україну вигадав австрійський генштаб»
- «Після перевороту 2014 року Захід перетворив Україну на анти-Росію»
- «Україна – маріонетка в руках Вашингтона (Лондона, Брюсселя тощо)»
- «Захід має агресивні плани щодо Росії і використовує для їхньої реалізації Україну».

Цілі застосування наративу у FIMI

За своїм призначенням цей наратив виконує різні функції в залежності від аудиторії, на яку він спрямований, а саме:

Для внутрішньої аудиторії РФ він слугує виправданню агресії проти України; є складовою геноцидної риторики Кремля щодо України і українців; виправдовує антизахідний зовнішній курс Кремля.

Для аудиторії в Україні цей наратив спрямований на виправдання російської агресії; підрив української ідентичності; підрив довіри до державної влади; підрив довіри до західних партнерів.

Для аудиторії на ТОТ України: для легітимізації окупації; зміни ідентичності місцевих мешканців; розпалювання антиукраїнських і антизахідних настроїв.

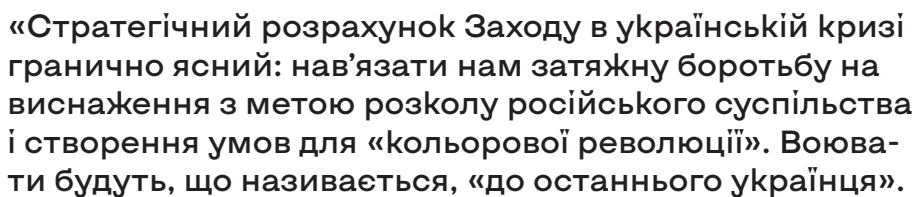
Для зовнішньої міжнародної аудиторії: для виправдання російських претензій на контроль над Україною; для виправдання збройної агресії проти України і окупації територій України; для послаблення міжнародної підтримки України.

Відтворення наративу офіційними особами і органами влади РФ

«Західні автори проєкту «анти-Росія» так налаштовують українську політичну систему, щоб змінювалися президенти, депутати, міністри, але була незмінною установка на розділення з Росією, на ворожнечу з нею (...) У проєкті «анти-Росія» немає місця суверенній Україні, як і політичним силам, які намагаються відстоювати її реальну незалежність».

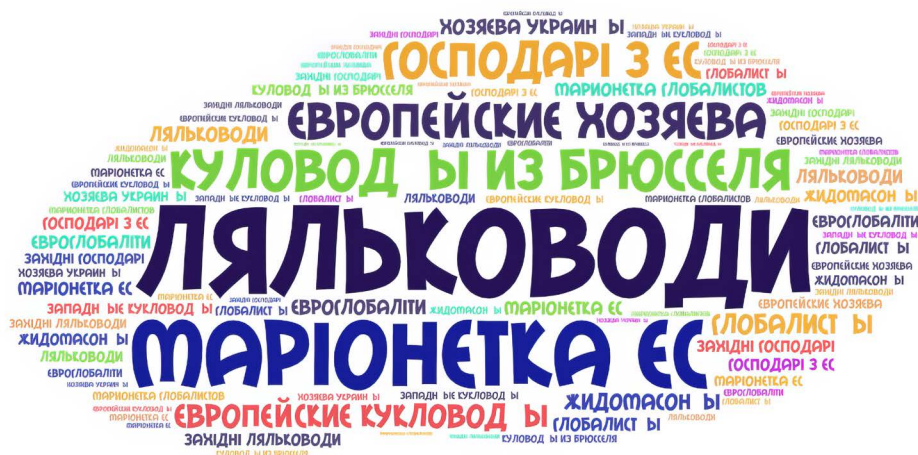
Стаття Володимира Путіна «Про історичну єдність росіян і українців», 12 липня 2021 року

Інтерв'ю директора Служби
зовнішньої розвідки РФ Сергія
Наришкіна, 10 грудня 2024 року

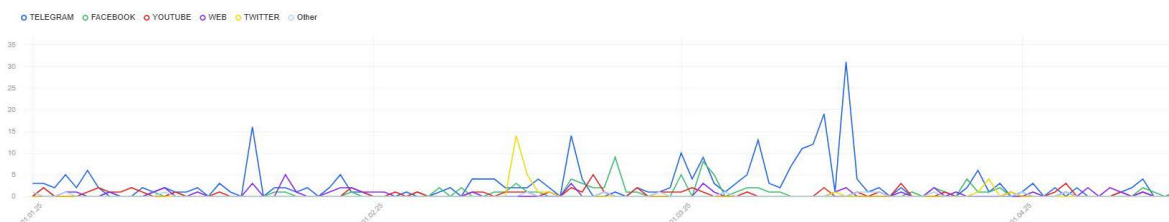
Використання наративу у FIMI

Заяви про західних, англосаксонських, європейських, іноземних ляльководів, які нібито є «справжніми господарями» України, є складовою риторики російської пропаганди, спрямованої на просування стратегічних наративів про «зовнішнє управління» і «неспроможну державу».

Інструментами моніторингу було проіндексовано понад 12,5 тисяч публікацій на веб-ресурсах і соціальних мережах (повідомлення, відео і коментарі), розміщених протягом 1 січня – 15 квітня 2025 року російською та українською мовами. Моніторинг охоплює інтернет-сайти, соцмережі Facebook, X (Twitter), VK, TikTok, відеохостинг Youtube і месенджер Telegram.

Ключовою платформою для поширення риторики є Telegram. Тези про «європейських ляльководів» активно просуваються як адміністраторами Telegram-каналів, так і через коментарі. Сумарне охоплення проіндексованого контенту – 84,8 млн переглядів.

Більшість проіндексованих повідомлень розміщено на російських платформах, орієнтованих на російську аудиторію. Частина з цих ресурсів (пропагандистські сайти, російська соцмережа VK) є заблокованими в Україні. Як точки входу в українське медіаполе використовуються:

- псевдоукраїнські Telegram-канали (публікації і коментарі);
- TikTok-відео з популярними в Україні хештегами;
- ресурси, орієнтовані на мешканців тимчасово окупованих територій України;
- коментарі до публікацій на українських інтернет-ресурсах, українському сегменті соцмереж, Youtube, українських Telegram-каналах, російськомовних версіях європейських та інших іноземних медіа (Euronews, Deutsche Welle, BBC, Радіо Свобода, Delfi та інші), частина аудиторії яких є українською.

Безпосередньо на українську аудиторію з проіндексованого масиву орієнтовані понад 4,8 тис. повідомлень із сумарним охопленням 43,3 млн переглядів. Частина цих повідомлень не є складовою російської пропаганди та операцій впливу: елементи риторики з метою її деконструкції використовують українські медіа, блогери та офіційні ресурси держави.

За вказаний період повідомлення з «ляльководною» риторикою розміщували понад 700 акаунтів у Facebook, X і Telegram (1700 проіндексованих повідомлень) і 57 псевдоукраїнських Telegram-каналів (понад 150 повідомлень).

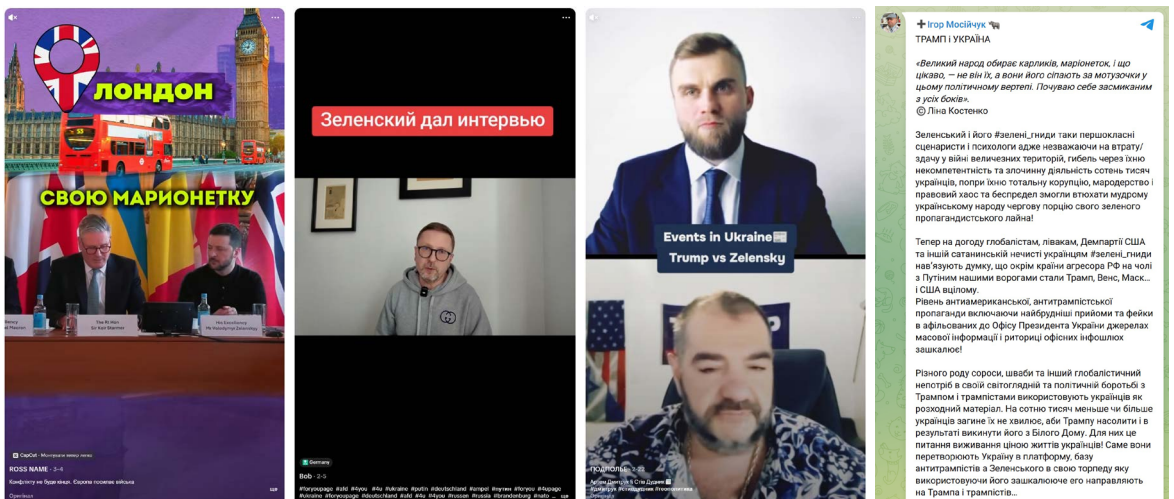
Після інавгурації 47-го президента США Дональда Трампа спостерігається коригування наративу в напрямку посилення меседжів, спрямованих на руйнування євроатлантичної єдності, зокрема,

через ставлення до України. Триває активне просування меседжу про те, що Україна є «антиамериканською маріонеткою» Європи, Великої Британії, глобалістів тощо. Для просування цього меседжу на українську аудиторію використовуються онлайн-ресурси та заяви народних депутатів Олександра Дубінського, Артема Дмитрука, експедутата

ПЛАТФОРМИ		КРАЇНИ	
Telegram	4718	Russia	1406
Facebook	653	Ukraine	818
Twitter	345	Ukraine TOT	118
Web	203	Belarus	70
TikTok	128	Moldova	56
Youtube	85	Kazakhstan	38
VK	15	Armenia	25
		Israel	17
		Germany	14
		Latvia	13
		Інші	+ 102

Ігоря Мосійчука, блогерів, що просували антивакцинаторські та антимобілізаційні меседжі. Згаданих осіб інформаційно підтримують російські ЗМІ, Telegram-канали та інші ресурси.

Протягом аналізованого періоду на ресурсах Олександра Дубінського було розміщено чотири повідомлення, в яких просувається меседж про те, що Президент України Володимир Зеленський

є «антиамериканською маріонеткою глобалістів» До «глобалістів» Дубінський та інші автори, що створюють подібний контент відносять зазвичай лідерів ЄС та Демократичну партію США.

Dubinsky.pro
16 лютий

Поведення Зеленського в очередной раз показывает, что он не просто британская марионетка, а и враг Украины. Упорствование в достижении мирного соглашения никак не ведет к улучшению положения Украины - ни на поле боя, ни в сохранении территорий.

Дико даже представить себе, чтобы Штаты в ответ на крендельболы потужного - изменили свой подход к урегулированию.

Более того, по моему мнению, Зеленский в лице Трампа столкнулся со своим альтер-эго. Такой же принципиальностью и неуступчивостью, только подкрепленной мощью США.

То есть, чтобы сейчас не делал Зеленский - это будет вызывать не снижение, а увеличение давления. Причем, с совершенно очевидным результатом - остановка войны и достижение мира без Зеленского.

Есть, конечно, и небольшой шанс на то, что Украина превратится в Венесуэлу в центре Европы, но все равно с тем же результатом, что описан выше.

384

260 коментарів 19 поширень

Dubinskypro
23 березня и 20:30

С момента срежиссированной Зеленским и его кукловодами перепалки в Белом доме - прошло 24 дня.

Все это время укренин в зад чепуху-зубны бегал по Европе, заручался "поддержкой" Стармера, Макрона и других.

Началась эта поддержка с 800 млрд. €, потом упала до 40, а потом до 5, которые тоже решили не давать.

Все это время Зеленский, присвоивший полномочия президента, растапсывал о справедливом мире. За это время Украина потеряла еще десятки тысяч жизней (даже страшно писать это так обобщенно) и сотни квадратных километров территории. Но не приобрела ничего.

Возникает простой вопрос к Зеленскому - зачем ты утираешься миру, если каждый новый день утешства - это новые трагедии?

Кому и что ты пытаешься доказать своей "принципиальностью"?

Что еще такого вы с Татаровым и Ермаком не укралли, что тебе нужно еще время, за которое Украина платит кровью? Что тебе обещано всеми кавказскими - что ты так остротворенно гробьешь собственный народ?

Я уверен, что никакого ответа у Зеленского нет.

Он просто безумек.

Как Гитлер в своем бункере в мае 1945-го. Поэтому, чем быстрее Зеленский будет отстранен от власти (демократическим путем - привет, СБУ), тем больше жизней и территорий сохранится.

При этом, давай ему какие-то гарантии - преступно.

1.6 тис.

554 коментарі 184 поширень

Згідно з даними моніторингу, на основі чотирьох публікацій Дубінського було створено понад 50 публікацій на інших ресурсах з сумарним охопленням 615 тис. переглядів. Понад 30 з проіндексованих повідомлень орієнтовані на українську аудиторію.

2. НАРАТИВ «ЗАХІДНИМ ЕЛІТАМ ВИГІДНА ВІЙНА В УКРАЇНІ»

Цей наратив спирається на пропагандистський міф про те, що російсько-українська війна спровокована Заходом («колективний Захід», «англо-сакси», «глобалісти» тощо) заради досягнення власних інтересів.

В основі цього наративу лежить конспірологічна теорія про те, що Заходом керують транснаціональні еліти або еліти окремих країн, які прагнуть встановити новий світовий лад. Конспірологічна теорія про «змову глобалістів» увійшла в інтелектуальний обіг в Росії щонайменше на початку 2000-х і згодом була взята на озброєння офіційною пропагандою Кремля.

Цей наратив існує в різних варіаціях і містить низку субнаративів, зокрема:

- «Глобалісти прагнуть нав'язати Росії і всьому світові несправедливий лад у своїх інтересах»;
- «Росія воює не з Україною і українцями, а із колективним Заходом»;
- «Західні еліти мають корупційні зиски від війни в Україні».

Цілі застосування наративу у FIMI

За своїм призначенням цей наратив виконує різні функції в залежності від аудиторії, на яку він спрямований, а саме:

Для внутрішньої аудиторії РФ він слугує виправданню агресії проти України; виправдовує антизахідний зовнішній курс Кремля, а також спроби Москви інтернаціоналізувати війну проти України.

Для аудиторії в Україні цей наратив спрямований на підриг довіри до військово-політичного керівництва України, а також до західних партнерів; на розпалювання антизахідних настроїв, а також сумнівів у доцільності євроатлантичної євроінтеграції.

Для аудиторії на ТОТ України: для легітимізації окупації; розпалювання антиукраїнських і антизахідних настроїв.

Для зовнішньої міжнародної аудиторії: для виправдання російських претензій на контроль над Україною; для мобілізації антизахідних настроїв у світі.

Відтворення наративу офіційними особами і органами влади РФ:

«Вони [західні глобалістські еліти] всіма силами намагаються зберегти гегемонію, що вислизає з їхніх рук, владу намагаються утримати країни і народи в лещатах неокolonіального за своїм характером порядку. (...) Для утримання своєї гегемонії їм потрібні конфлікти. Саме тому вони підготували народу України долю гарматного м'яса».

Звернення президента РФ
Володимира Путіна,
16 серпня 2022 року

«Заради глобального панування Захід використовує прямий військовий вплив, погрози застосування сили, «приватизацію» еліт, «кольорові революції», заохочує тероризм і екстремізм. (...) Конфлікт в Україні було організовано Вашингтоном і Лондоном не лише з метою завдати стратегічної поразки Росії, а й послабити Європу, де раніше «першу скрипку» грала Німеччина».

Стаття секретаря Ради безпеки
РФ Ніколая Патрушева,
3 вересня 2023 року

«Хвалена англосаксонська мораль – лише порожні слова на публіку. Ті, хто робив «вигідні інвестиції» в гітлерівський нацизм і сьогодні беруться до звичного ремесла – із захватом і вигодою для себе плекають спадкоємців Гітлера на тій же Україні. Підштовхують неонацистів, екстремістів і терористів до дедалі нових і нових злочинів, прагнучи водночас залишитися «в білих пальто».

Стаття заступника голови Ради безпеки РФ Дмитрія Медведєва,
9 травня 2024 року

Використання наративу у FIMI

Для посилення антиєвропейських наративів російська пропаганда маніпулює заявами політиків з Європейського Союзу. Зокрема, публічно озвученими прогнозами про те, що продовженням агресивної війни РФ проти України може стати агресія проти країн ЄС.

Ці заяви нібито є доказом наративу російської пропаганди про те, що Захід і Євросоюз, зокрема, мають зиск від продовження війни між Україною та Росією.

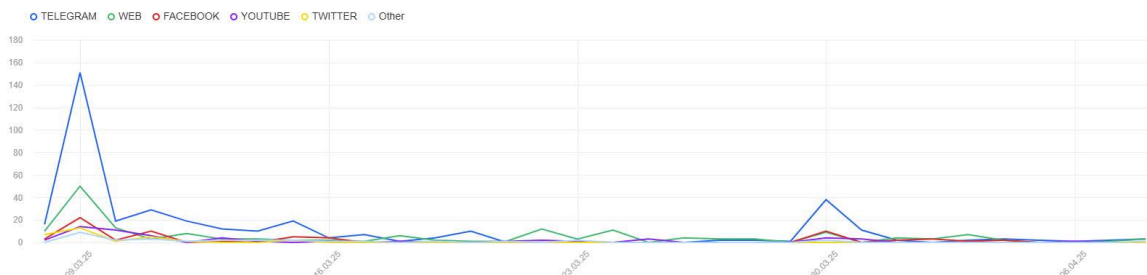
5 березня керівник Федеральної розвідувальної служби Німеччини (BND) Бруно Каль в інтерв'ю Deutsche Welle заявив, що «вихід» Росії з війни, яку вона веде проти України, до 2029-2030 року, дозволить Кремлю «переспрямувати енергію туди, куди їм найбільше всього хочеться, проти Європи».

Російська пропаганда використала цей інфопривід для посилення наративу «війна вигідна європейським елітам» та просування меседжів: «Європа зацікавлена у продовженні війни» і «Європа використовує Україну для послаблення Росії».

Інструментами моніторингу проіндексовано 711 повідомлень, розміщених протягом місяця (8 березня – 8 квітня), що містять меседж

про «вигідність» війни для ЄС та «зацікавленість» у її продовженні як мінімум до 2030 року з посиланням на Бруно Каля. Сумарне охоплення проіндексованих повідомлень перевищує 12,2 млн переглядів. 345 з проіндексованих повідомлень розміщено в українському сегменті соцмереж і на ресурсах, орієнтованих на українську аудиторію (включно з населенням тимчасово окупованих територій). 260 повідомлень розміщено на російських ресурсах, орієнтованих на російську аудиторію.

Сильним імпульсом для поширення меседжу в українському медіа-просторі стала офіційна заява народного депутата Юлії Тимошенко 8 березня. 9 березня меседж повторив політкомментатор Михайло Чаплига у більш емоційній формі.

Юлія Тимошенко ●
8 березня · 🌐

ЯКЩО ВІЙНА В УКРАЇНІ ЗАВЕРШИТЬСЯ РАНІШЕ 2030 РОКУ, РОСІЯ ЗМОЖЕ ВИКОРИСТАТИ СВОЇ РЕСУРСИ ДЛЯ АГРЕСІЇ ПРОТИ ЄВРОПИ РАНІШЕ, НІЖ ОЧІКУВАЛОСЬ.

Цю сенсаційну заяву зробив сьогодні глава німецької розвідки Бруно Каль, чим вперше офіційно підтвердив те, у що нам так не хотілося вірити.

Ціною самого існування України і ціною життів сотень тисяч українців хтось вирішив заплатити за «знесення» росії заради безпеки у Європі?

Не думала, що про це наважаться сказати настільки офіційно і відкрито...

Це багато чого пояснює...

Вважаю, що Верховна Рада зобов'язана негайно відреагувати.

Ми ініціюємо такий крок.

ВІЙНУ ПОТРІБНО ЗАКІНЧУВАТИ НЕГАЙНО НА МАКСИМАЛЬНО СПРАВЕДЛИВИХ УМОВАХ!

<https://norddot.app/1271064963068608531>

PRAVDA.COM.UA
Глава німецької розвідки: Якщо війна закінчиться до 2030 року, РФ швидше стане загрозою для Європи

👍😂😂 Aksinya Kurina, Yuri Petrenko та ще 2,3 тис.

634 коментарі · 805 поширень

Миха Анархист Чаплига

Добранок Шановні Парафіяни!
З днем народження, Тарасе Григоровичу... а в нас є трішки цікавих новин...
Почнемо з Маска...

Тем временем...

Вчера в эфире я обратил внимание на "замечательное" откровение главы разведки ФРГ... Он требует не прекращать войну в Украине до 2030 года... ибо...

Ибо они "не успевают" подготовиться... За сим по его мнению Европа должна всячески способствовать тому, чтоб Украина истекла кровью еще 5 лет... пока они "готовятся"...

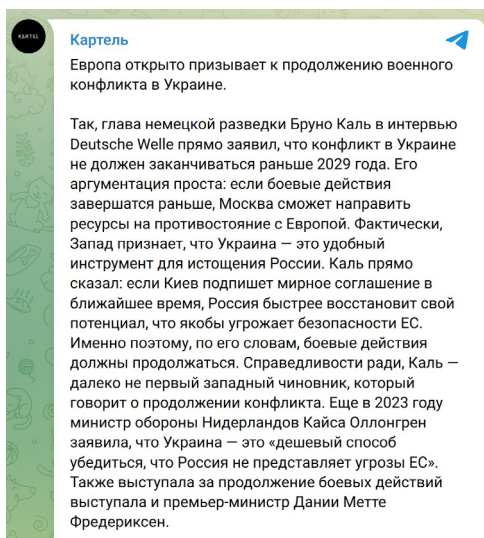
Первые и пока единственный политик обративший на это внимание стала Юлия Тимошенко:

"...Бруно Каль... вперше офіційно підтвердив те, у що нам так не хотілося вірити. Ціною самого існування України і ціною життів сотень тисяч українців хтось вирішив заплатити за «знесення» росії заради безпеки у Європі?

Російські ресурси поширювали заяву Юлії Тимошенко більш інтенсивно, ніж українські. Її процитували 317 російських ресурсів і користувачів російського сегменту соцмереж (380 проіндексованих повідомлень), а також 171 ресурс, орієнтований на українську аудиторію (включно з населенням тимчасово окупованих територій), та користувачі українського сегменту соцмереж (245 проіндексованих повідомлень).

Крім органічного поширення українськими медіа, було зафіксовано активність псевдоукраїнських та проросійських ресурсів, а також профілів у соцмережах, які раніше були помічені у неавтентичній поведінці.

Зокрема, йдеться про підконтрольні російським спецслужбам Telegram-канали «Сплетница», «Картель», «Резидент», «Легитимный», «Наблюдатель», «ЗеРада», «MediaKiller», «Другая Украина», «Мрия 2025», «Open Ukraine | Открытая Украина» тощо.

Open Ukraine Открытая Украина https://t.me/OpenUkraine	205k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
Сплетница https://t.me/spletnicca	172k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
Картель https://t.me/ZE_kartel	170k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
ВЕСТИ https://t.me/vestiru24	168k	Russia	Пов'язане з державою	Russia
Работайте, братья! https://t.me/btr80	145k	Russia	Пов'язане з державою	Russia
MediaKiller https://t.me/MediaKiller2021	141k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
Наблюдатель https://t.me/nabludatels	141k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
Отряд Ковпака https://t.me/otryadkovpaka	140k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
XUA-фото войны https://t.me/XU_kraine	135k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
Мрия 2025 https://t.me/mriya24	125k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
Другая Украина https://t.me/the_other_ukraina	124k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
Женщина с косой https://t.me/skosoi	119k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
UKR LEAKS https://t.me/ukr_leaks	113k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
Запрещённая Украина https://t.me/godeye_ru	25.7k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
На самом деле в Херсоне https://t.me/NSDVKherson	24.5k	Ukraine TOT	Пов'язане з державою	Russia
MIRBY https://t.me/radiomirby	21.5k	Belarus	Пов'язане з державою	Russia
Одесса За Победу! 🇺🇦 https://t.me/OdessaRussi	21.2k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
Шкварка News https://t.me/belshkvarka	17.7k	Belarus	Пов'язане з державою	Russia
Мария Коледа https://t.me/mkoleda	13.5k	Russia	Пов'язане з державою	Russia
Мирослава Бердник https://t.me/Varjag2007	13.2k	Ukraine	Пов'язане з державою	Russia
Донбасс Сегодня https://t.me/donbass_segodnya	12k	Ukraine TOT	Пов'язане з державою	Russia
Makarenko ☑️ Donetsk https://t.me/Makarr80	11k	Ukraine TOT	Пов'язане з державою	Russia

Тактику акаунтів з неавтентичною поведінкою демонструє Facebook-акаунт «Вільна людина» (Silvia Gonsalo). 9 березня ним було розміщено 10 однотипних коментарів на офіційній сторінці Володимира Зеленського і ще два таких само коментарі 30 березня.

О це так [прозоріння...](#)

Юлія Володимирівна [Тимошенко](#) першою відреагувала на одкровення голови розвідки ФРН...який вимагає не зупиняти війну в Україні до 2030 року...бо

вони "не встигають" підготуватися...

"...[Бруно](#) [Каль](#)... вперше офіційно підтвердив те, у що нам так не хотілося вірити.Ціною самого існування України і ціною життів сотень тисяч українців хтось вирішив заплатити за «знесення» росії заради безпеки у Європі?

3. НАРАТИВ «КРАЇНИ ЄВРОПИ ПРЕТЕНДУЮТЬ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ»

В основі цього наративу лежить міф про те, що держави-сусіди України нібито претендують на «повернення» «своїх» територій, що входять до складу України. За своїм змістом цей наратив тісно пов'язаний з іншим наративом – про те, що Україна нібито є «штучною» державою, створеною Леніним, Сталінім тощо.

Цілі застосування наративу у FIMI

За своїм призначенням цей наратив виконує різні функції, в залежності від аудиторії, на яку він спрямований, а саме:

Для внутрішньої аудиторії РФ він слугує виправданню анексії Росією територій України;

Для аудиторії в Україні цей наратив спрямований на підриг довіри до європейських держав-сусідів України; на розпалювання антизахідних настроїв; на деморалізацію українського суспільства.

Для зовнішньої міжнародної аудиторії: для виправдання анексії територій України Росією.

Відтворення наративу офіційними особами і органами влади РФ:

«Так звані «західні партнери» київського режиму також не проти скористатися нинішньою ситуацією в корисливих інтересах і мають особливі плани на українські землі. Яскравим тому підтвердженням став візит до Києва польського президента Дуди, а також його заяви про те, що незабаром польсько-український кордон перестане існувати».

Секретар Ради безпеки РФ
Ніколай Патрушев, заява, 31
травня 2022 року

«Внаслідок неминучого розпаду України її землі відійдуть суміжним країнам. (...) Зараз Польща придиляється до Львова – і загалом, небезпідставно. Колишнє місто Лемберг донині славиться прекрасними зразками польської архітектури. (...) Свою чергою, частина територій Бессарабії та Північної Буковини, що відійшла до Української Радянської Соціалістичної Республіки після 1940 року, як ми бачимо, як і раніше, продовжує становити інтерес для Румунії».

Виступ директора Служби
зовнішньої розвідки РФ Сергія
Наришкіна, 13 лютого 2025 року

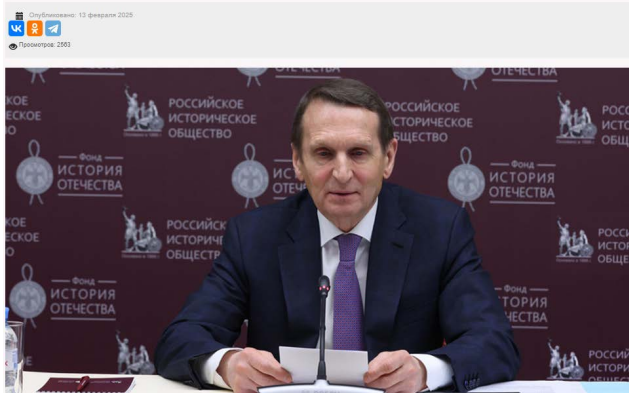
«Не можу не прокоментувати (...) повідомлення, що з'явилися в пресі, про плани створення якогось так званого польсько-литовсько-українського з'єднання (...) для нібито гарантування безпеки сучасної Західної України, а по суті... для подальшої окупації цих територій... Якщо польські частини увійдуть, наприклад, до Львова або на інші території України, то вони там і залишаться. При чому залишаться назавжди».

Президент РФ Володимир Путін,
заява, 21 липня 2023 року

Використання наративу у FIMI

Однією з операцій впливу, що включала просування наративу про претензії держав Європи на українські території, стало проведення круглого столу «Від Харкова до Ужгорода: історія конфліктів і територіальних компромісів» та його інформаційний супровід. Захід, організований «Російським історичним товариством» (Российское историческое общество, РИО), відбувся у Москві 13 лютого 2025 року під головуванням голови

Виступлення С.Е. Нарышкина на круглому столі «От Харькова до Ужгорода: история конфликтов и территориальных компромиссов»

РИО та керівника Служби зовнішньої розвідки РФ Сергія Нарішкіна.

Проведення круглого столу, присвяченого обговоренню «прав на українські землі», за участі істориків з Польщі, Угорщини та Словаччини, Нарішкін анонсував 28 січня. Згадка очільником СВР саме цих країн не є випадковою: наративи

про «польський Львів» і «угорське Закарпаття» російська пропаганда просуває вже не перше десятиліття. Згадані держави є членами ЄС і НАТО і мають спільний кордон з Україною.

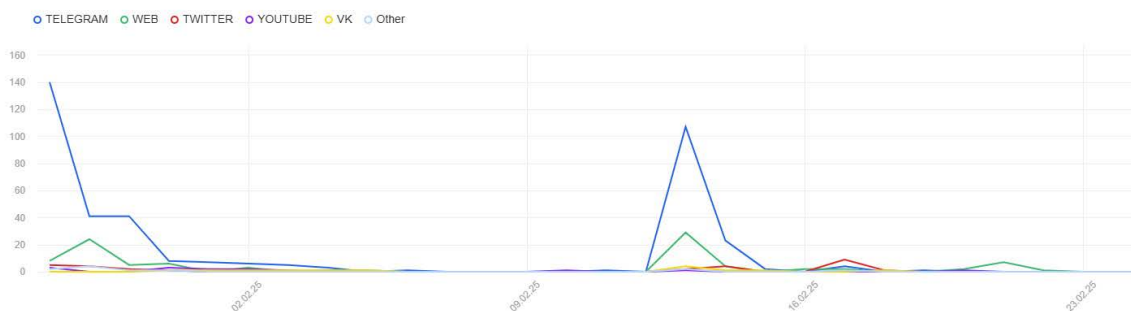
Щоправда, більшість учасників круглого столу виявилися співробітниками російських наукових установ. Саме вони озвучили ключові тези про «штучність» України та «історичні права» інших держав на її суверенну територію. Очну участь у круглому столі також взяли

ексголова МЗС Австрії Катрін Кнайсль, яка з 2023 року постійно проживає у Санкт-Петербурзі, та член РІО і громадянин Польщі Єжи Тиц. Засобами відеозв'язку підключався представник РІО у Сербії Небойша Кузманович. Ні Кнайсль, ні Кузманович заяв про територіальні претензії до України не робили. Заяв Єжи Тица РІО та російські ЗМІ не поширювали.

Протягом місяця (28 січня – 28 лютого) заяви Наришкіна про «неминучий поділ» України процитували понад 450 інтернет-ресурсів та профілів у соцмережах. Понад 50% з цих ресурсів орієнтовані на російську аудиторію. Поширити інфоприводи на іноземні аудиторії намагалися мережі російських іномовних і проросійських ресурсів (сайти, Telegram-канали, профілі у соцмережах).

Українська аудиторія мала можливість дізнатися про заяви голови російської СВР як з класичних медіа, так і від блогерів та політичних оглядачів.

Пропагандистський контент на українську аудиторію росіяни поширювали через:

- мережу псевдоукраїнських ресурсів (веб-сайти і Telegram-канали мережі ZOV / Pravda та інші);
- ресурси, орієнтовані на аудиторію на тимчасово окупованих територіях;
- псевдоновинні канали в TikTok.

Зокрема, ідентичні матеріали на основі заяв Наришкіна від 28 січня і 13 лютого розмістили 10 сайтів мережі ZOV / Pravda та пов'язані з ними Telegram-канали, мережа Telegram-каналів «На самом деле в...» та інші подібні ресурси. На сайті «ZOV Киев» було опубліковано шість матеріалів про заяви Наришкіна, решта каналів мережі розмістили по одній публікації.

ПЛАТФОРМИ		КРАЇНИ	
Telegram	337	Russia	229
Web	70	Ukraine	81
Twitter	28	Ukraine TOT	30
Youtube	8	Poland	11
TikTok	7	Bulgaria	8
VK	4	Germany	6
Facebook	3	Iran	6
		Moldova	5
		Belarus	4
		Denmark	3
		Інші	+ 23

ПАБЛИКИ 28.01.2025, 18:53

Раздел Украины по историческому принципу предложили обсудить в Службе внешней разведки

Раздел Украины по историческому принципу предложили обсудить в Службе внешней разведки

Директор СВР РФ [Сергей Нарышкин](#) предложил Российскому историческому обществу обсудить тему прав на украинские земли.

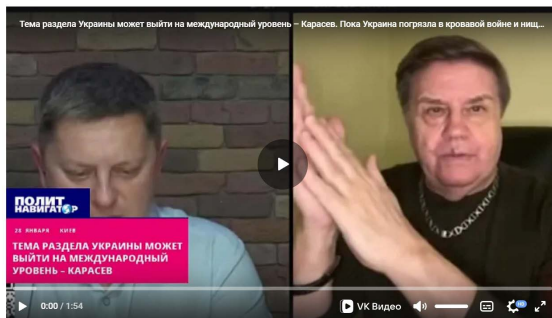
Я предложил обсудить эту тему, но с исторической точки зрения. И попробуем пригласить историков из других стран, из Польши, из Венгрии, из Словакии.

Персона: [Сергей Нарышкин](#)

Источник: Telegram-канал "Деконструкция UA"

ВИДЕО 29.01.2025, 22:40

Тема раздела Украины может выйти на международный уровень – Карасев

Частиною спецоперації, що розпочалася із заяв Нарішкіна, також можна вважати синхронне поширення російськими ресурсами суголосних заяв румунського політика Келіна Джорджеску, а також Віктора Медведчука наприкінці січня – на початку лютого.

СМИ 30.01.2025, 15:40

Кандидат в президенты Румынии Кэлин Джорджеску назвал Украину «вымышленным государством»

выступал за союз с Россией.

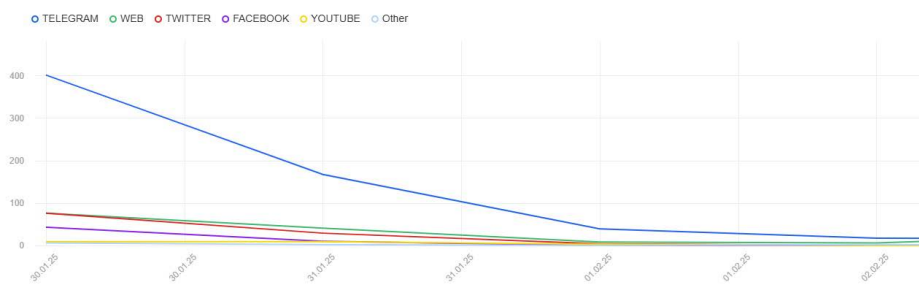
Кандидат в президенты Румынии Кэлин Джорджеску назвал Украину «вымышленным государством».

В интервью România TV он подчеркнул, что украинские границы будут меняться, а у его страны есть интересы в Северной Буковине (Черновицкая область). Джорджеску уверен: Украину ждёт неизбежный раздел между соседними странами.

В украинском МИД назвали его слова «проявлением крайнего неуважения».

Политик. Напомним, победил в первом туре президентских выборов, но позже Конституционный суд Румынии аннулировал результаты. Джорджеску критиковал НАТО и военную помощь Киеву,

Заяви Джорджеску щодо «поділу України» поширювали не лише російські пропагандистські ресурси, а й класичні українські та іноземні медіа, обговорювали блогери та політичні оглядачі. Росіяни використовують статус ньюзмейкерів та наявність публічного інтересу до них для органічного просування власних наративів на іноземні аудиторії, зокрема, українську.

4. НАРАТИВ «ЄВРОПА ДУХОВНО ЗАНЕПАЛА»

За своїм змістом цей наратив спрямований на поширення хибних уявлень про те, що на Заході, зокрема, у Європі, відбувся занепад так званих «традиційних цінностей»: релігійних, сімейних, патріотичних тощо. На противагу їм на Заході нібито культивуються і легалізуються різноманітні «збочення», поширюється «сатанізм» тощо. Цей наратив пов'язаний з концепцією так званого «руського мира», згідно з якою Росія є хранителькою «канонічної віри» та «істинних цінностей». Це, своєю чергою, є основою для російського месіанства, тобто визнання за собою права втручатися у внутрішні справи інших суверенних держав.

Цілі застосування наративу у FIMI

За своїм призначенням цей наратив виконує різні функції, в залежності від аудиторії, на яку він спрямований, а саме:

Для внутрішньої аудиторії РФ він виправдовує антизахідний зовнішній курс Кремля, а також спроби Москви інтернаціоналізувати війну проти України; слугує зміцненню режиму Путіна як того, який нібито захищає «традиційні цінності».

Для аудиторії в Україні цей наратив спрямований на розпалювання антизахідних, євроскептичних настроїв, а також сумнівів у доцільності євроатлантичної інтеграції.

Для аудиторії на ТОТ України: для легітимізації окупації; розпалювання антизахідних, антиєвропейських настроїв.

Для зовнішньої міжнародної аудиторії: для мобілізації антизахідних настроїв у світі; для позиціонування Росії як захисниці «традиційних цінностей».

Відтворення наративу офіційними особами і органами влади РФ:

«Диктатура західних еліт спрямована проти всіх суспільств, зокрема й народів самих західних країн. Це виклик усім. Таке повне заперечення людини, повалення віри і традиційних цінностей, придушення свободи набуває рис «релігії навпаки» – відвертого сатанізму».

Звернення президента РФ
Владіміра Путіна,
30 вересня 2022 року

«Захід продовжує божеволіти.(...) Боротьба з традиційними релігіями, які сповідують справжні цінності, почалася в Європі давно. Християнство, іслам та іудаїзм категорично не підтримують усе те, що агресивно тиражується і нав'язується на Заході. Йдеться про пропаганду нетрадиційних сексуальних стосунків, зміну статі, одностатеві шлюби, педофілію. (...) Деградованим суспільством легше керувати і маніпулювати. Європейські політики роблять усе, щоб остаточно зруйнувати його духовно-моральні основи. (...) У Європи з їхнім вибором, про який говорив вище, майбутнього немає».

Голова Державної Думи РФ
В'ячеслав Володін,
21 вересня 2024 року

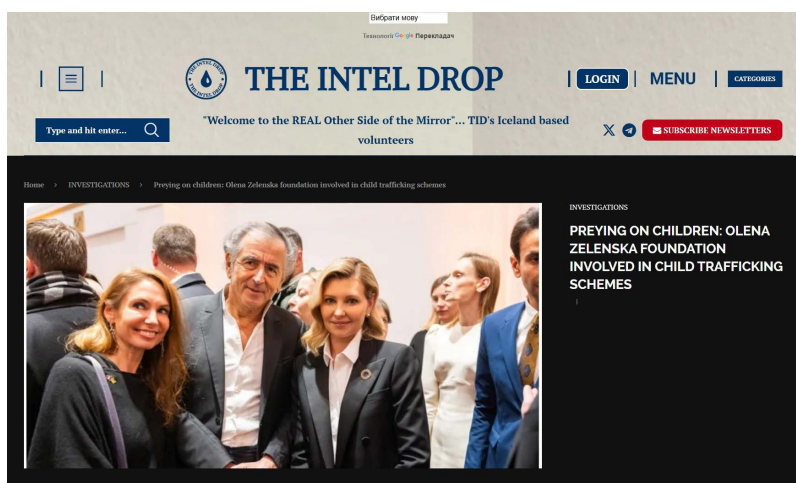
«Подивіться, що вони [еліти Заходу] роблять зі своїми власними народами: руйнування сім'ї, культурної та національної ідентичності. Збочення, знущення над дітьми, аж до педофілії, оголошуються нормою, нормою їхнього життя. А священників примушують благословляти одностатеві шлюби».

Звернення президента РФ
Владіміра Путіна,
21 лютого 2023 року

Використання наративу у FIMI

Одним з найекстремальніших проявів просування наративу про «духовний занепад» є генерування і поширення конспірології та фейків про причетність європейських та українських еліт до організації дитячого секс-трафіку з України до ЄС.

У 2023-2024 було проведено інформаційні операції із залученням російського «Фонду боротьби з репресіями», російських ЗМІ, Telegram-каналів, англо- і франкомовних інтернет-сайтів, які неодноразово були задіяні у поширенні російських фейків. Головним об'єктом цих інформаційних атак була перша леді Олена Зеленська.

Так само, як і «західні ляльководи», «європейські педофіли» та «збоченці» є складовою риторики антизахідної пропаганди РФ. В українському медіаполі ці меметизовані фрази зустрічаються у публікаціях на проросійських і псевдоукраїнських ресурсах, а також поширюються через коментарі у соцмережах.

 Ірина Богдан
Наталія Куслий НЕ ДУМАЮ , ЩО ЗАЖИРІЛА ЄВРОПА ПІДЕ ПРОТИ АМЕРИКИ І РАШКИ. А УКРАЇНЦІВ МАЛО. САМИХ ПО ЛЮБОМУ ТРЕБА ЛЯГАТИ ПІД ЗЛО. ОТ ТІЛЬКИ ПІД ЯКЕ? НЕ ЗНАЮ . АБО КРАЩЕ СМЕРТЬ , ЧИМ РАБИ В ПЕДОФІЛІВ. АЛЕ В УКРАЇНІ МАЛО ДУХОВНИХ ЛЮДЕЙ, ЯКІ НЕ ТРЕМТЯТЬ ЗА ЇХ МІЗЕРНЕ ЖИТТЯ РАБІВ. ДО СМЕРТІ НІХТО НЕ ГОТОВИЙ. ЗНАЧИТЬ ПІДСТАВЛЯТЬ ДУПУ ПІД ПЕДОФІЛІВ. ПУТІНА І ТРАМПА ЛОГІЧНО . ХТО З НИХ ЦИВІЛІЗОВАНІШИЙ? Я НЕ ЗНАЮ.

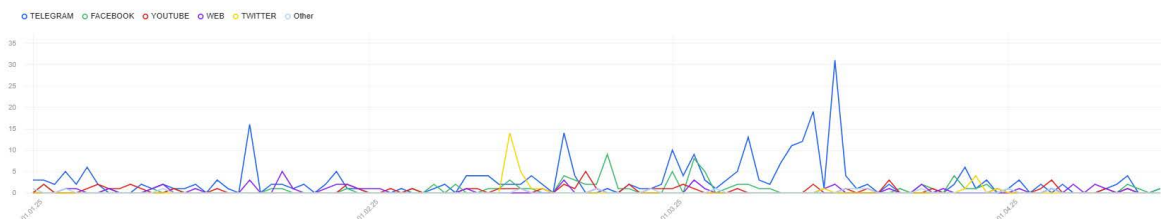

Zakopane Giewont

Кім як і залужний це лайно

Це сидить в теплі і хуйню городить а залужний із шевченком та кримінальним елементом сидить в Англії на футболі. А Європа хуй ложила на Україну бо сама складається з левацких жидомасонів та педофілів.

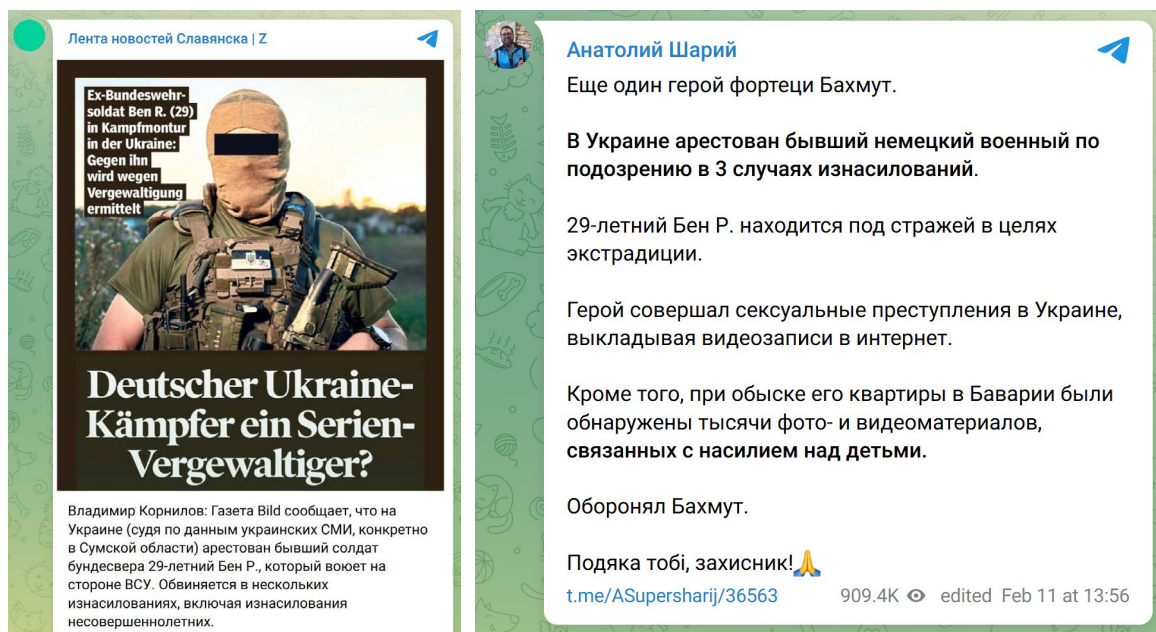
Інструментами моніторингу проіндексовано понад 520 публікацій, розміщених протягом 1 січня – 15 квітня в українському сегменті соцмереж і Telegram-каналах, орієнтованих на українську аудиторію, в яких фігурують твердження про «засилля» в Європі педофілів та «інших збоченців». Сумарне охоплення публікацій перевищує 7,2 млн переглядів.

Прикладом FIMI є втручання російських ресурсів у висвітлення кейса із затриманням та екстрадицією громадянина Німеччини Бена Р., який служив в одному з підрозділів Сил оборони України. У ФРН Бена Р. обвинувачують у трьох зґвалтуваннях, а також зберіганні та поширенні дитячої порнографії. Українські медіа висвітлювали інфоприводи з дотриманням журналістських стандартів. Публікації в псевдоукраїнських Telegram-каналах, а також коментарі, що син-

З понад 200 повідомлень, проіндексованих інструментами моніторингу в українському сегменті соцмереж, 90 поширювали згадані узагальнення та інші маніпуляції. Такі публікації було розміщено на псевдоукраїнських Telegram-каналах включно з тими, що орієнтуються на аудиторію на ТОТ України, ресурсах Анатолія Шарія тощо.

5. НАРАТИВ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ ПРИРЕЧЕНИЙ НА РОЗПАД»

Цей наратив покликаний створити хибне сприйняття Європейського Союзу, як слабкого об'єднання, керованого елітами, котрі діють всупереч інтересам держав-учасниць і ведуть ЄС до занепаду. Цей наратив існує в різних варіаціях і містить низку субнаративів, зокрема:

- «Керівництво ЄС є маріонеткою США, а ЄС втратив свій суверенітет»;
- «ЄС керують наднаціональні еліти, не підзвітні громадянам держав-членів»;
- «Європейська бюрократія є засобом придушення суверенітету держав-учасниць»;
- «Життя у ЄС погіршується внаслідок ліберальної політики керівництва ЄС»;
- «Керівництво ЄС намагається нав'язати країнам-членам хибну ідеологію і цінності»;
- «Між державами учасницями ЄС існують нерозв'язні протиріччя, що призведуть до дезінтеграції».

Цілі застосування наративу у FIMI

За своїм призначенням цей наратив виконує різні функції в залежності від аудиторії, на яку він спрямований, а саме:

Для внутрішньої аудиторії РФ він слугує для виправдання антизахідного, антиєвропейського курсу Кремля.

Для аудиторії в Україні цей наратив спрямований на роздмухування євроскептичних настроїв, зниження підтримки громадянами курсу на євроінтеграцію.

Для аудиторії на ТОТ України: для легітимізації окупації; розпалювання антиукраїнських і антизахідних настроїв.

Для зовнішньої міжнародної аудиторії: для поширення євроскептичних настроїв у країнах ЄС; для мобілізації антизахідних настроїв у світі.

Відтворення наративу офіційними особами і органами влади РФ:

«Європейські політики вже завдали своїй економіці серйозного удару – самі це зробили, своїми руками. (...) Прямим наслідком дій європейських політиків і подій поточного року стане подальше поглиблення нерівності в цих країнах, що, своєю чергою, ще сильніше розколюватиме їхні суспільства (...) Реальні інтереси громадян, національного бізнесу відтискають дедалі більше на задвірки, на периферію. (...) Євросоюз остаточно втратив свій політичний суверенітет, а його бюрократичні еліти танцюють під чужу дудку, приймаючи все, що їм скажуть зверху, завдаючи шкоди власному населенню і власній економіці, власному бізнесу».

Виступ президента РФ
Владіміра Путіна, 17 червня
2022 року:

«Колапс Євросоюзу не за горами. Зрозуміло, європейці не терпітимуть цю наднаціональну надбудову, яка не тільки не виправдовує себе, а й штовхає Старий Світ до відкритого конфлікту з нашою країною. США готові битися з Росією не тільки до останнього українця, а й до останнього європейця».

Інтерв'ю секретаря Ради безпеки
Росії Ніколая Патрушева,
27 березня 2023 року

«Євросоюз переживає глибоку кризу, зокрема й концептуальну. Дедалі більше столиць не хочуть слухати Брюссель, де «засіли» бюрократи, ніким не обрані та стурбовані тільки тим, щоб проводити політику, потрібну Сполученим Штатам у Європі. Одним із результатів стала дорожча електроенергія. Ціни на неї в Європі в 3-4 рази вищі, ніж у США. Це веде до деіндустріалізації. Бізнес переїжджає переважно в Америку».

Виступ міністра закордонних справ РФ Сергія Лаврова, 19 листопада 2024 року:

Використання наративу у FIMI

19 березня французький ресурс L'Express оприлюднив інтерв'ю експомічника Путіна Владіслава Суркова. Серед іншого, інтерв'ю містило «прогнози» щодо розпаду ЄС, НАТО, поділу України між іншими державами, а також інші антиєвропейські і антизахідні меседжі

 L'EXPRESS POLITIQUE MONDE ÉCONOMIE CLIMAT TECH SCIENCES SOCIÉTÉ IDÉES

MONDE | EUROPE

EXCLUSIVE. Vladislav Sourkov, the wizard of the Kremlin : "Russia will expand in all directions, as far as God wills"

Interview. The inventor of Putinism had not spoken since the start of the war in Ukraine. L'Express spoke to him.

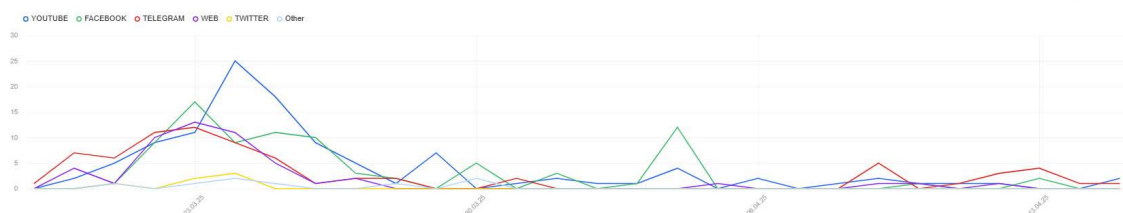
Publié le 19/03/2025 à 19:00

Russia's Prime Minister Vladimir Putin meets with his deputy Vladislav Surkov during a meeting on the sidelines of the secondary education in the Ural city of Kurgan, on February 13, 2022. After serving two consecutive presidential terms between 2000 and 2008 and as prime minister, Putin is seeking a third term in the March 4 presidential election. AFP PHOTO / (RA-NOVOSTI) / ALEXEI NIKOLSKIY (Photo by ALEXEI NIKOLSKIY / RA-NOVOSTI) / AFP

З огляду на потенційну сенсаційність матеріалу (інтерв'ю особи, яку називають одним з головних ідеологів «руського міра», популярному європейському виданню) тези з нього, включно з меседжем про «розпад ЄС» органічно поширювалися українськими медіа, блогерами, користувачами соцмереж.

В українському медіапросторі було проіндексовано 336 публікацій зі згадкою про інтерв'ю Суркова та «розпад ЄС», розміщених протягом 19 березня – 15 квітня. Пік згадувань припадає на 23-24 березня. Сумарне охоплення проіндексованих повідомлень перевищує 6,15 млн переглядів.

Абсолютна більшість проіндексованих публікацій розміщено в українських медіа та в українському сегменті соцмереж українськими користувачами. Проаналізовані дописи є критичними щодо Суркова та озвучених ним меседжів. Російські мережі не надто активно поширювали в українському медіапросторі цитати Суркова: пропагандистські публікації було опубліковано Telegram-каналами «Другая Украина», «Новости Херсощины», «Самооборона Горловки», Ukraine Reality, «Руська рада». Головний акцент у цих публікаціях було зроблено на меседж про «розширення Росії», меседж про «розпад ЄС» був другорядним.

ВИСНОВКИ

Кремлівський режим зацікавлений у блокуванні європейської інтеграції України, поглиблення співробітництва з ЄС та державами-учасницями. Тому зусилля Москви спрямовані на погіршення взаємин між Україною та країнами ЄС і Євросоюзом в цілому. Завданнями російських FIMI в українському медіаполі є:

- поширення антиєвропейських настроїв серед громадян України;
- підриив довіри до ЄС і країн Європи;
- погіршення ставлення до ЄС та зниження рівня підтримки євроінтеграційних прагнень України;
- формування стійких негативних упереджень до ЄС, окремих європейських країн та Європи, європейських цінностей та способу життя в цілому.

Вирішенню цих завдань слугують наративи, які мають згадані упередження та настрої формувати та підсилювати, «пояснюючи» аудиторії, що в проблемах України, включаючи російську агресію, вина саме Європа, і поглиблення співпраці з ЄС має призвести лише до погіршення ситуації.

У рамках FIMI росіяни з допомогою наявних у них ресурсів:

- генерують інфоприводи, які не можуть ігнорувати медіа в Україні та ЄС і з допомогою яких потрібні Кремлю наративи та меседжі органічно поширюються в медіаполі;
- інформаційно підтримують інфоприводи, які можуть слугувати посиленню антиєвропейських наративів, застосовують cherry picking;
- використовують точки входу на українську аудиторію для просування маніпулятивних оцінок реальних фактів, поширення фейків та конспірології.

Задіяні у FIMI актори використовують як фейки, так і маніпулятивне висвітлення фактів, враховують тенденції у медіаспоживанні.

Для запобігання інформаційним загрозам та мінімізації шкідливого впливу FIMI зусилля держави та недержавних акторів мають бути спрямовані на:

- формування та просування конструктивних наративів;
- посилення партнерських мереж з метою підвищення ефективності просування конструктивних наративів та протидії FIMI;
- підвищення рівня медіаграмотності як аудиторії, так і авторів медіаконтенту з метою зниження ризиків органічного поширення елементів FIMI;
- блокування та ускладнення роботи в Україні та ЄС задіяних у FIMI ресурсів, зокрема, через коригування політик соціальних мереж;
- зменшення ресурсів, які РФ може спрямовувати на інформаційну війну.

CENTRE FOR STRATEGIC
COMMUNICATION
AND INFORMATION
SECURITY